

COMMISSIEDEBAT WATER 7 JUNI 2022

Op 7 juni heeft de Commissie IenW het jaarlijkse Commissiedebat Water gepland. De waterschappen brengen graag hun zorgen over de waterkwaliteit onder uw aandacht.

Waterkwaliteit in Nationaal Programma Landelijk Gebied

Het Nederlandse oppervlaktewater voldoet nog niet aan de normen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Waterschappen hebben de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in het verbeteren van de waterkwaliteit. Ze werken met andere overheden hard om de doelen van de Kaderrichtlijn Water te halen, maar kunnen dit niet alleen. Ook de industrie, landbouw en bewoners zijn aan zet. De rol van het rijk met landelijk beleid en wetgeving is hierin cruciaal.

Volgens de KRW moet al het water in Nederland in 2027 een goed leefgebied vormen voor de planten en dieren die er thuishoren.

Er is meer nodig dan de KRW stroomgebiedbeheerplannen, maatregelen van het 7^e Nitraatactieprogramma en het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer. Het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) is het programma waarin naast de stikstof- en klimaatopgave ook de overige waterkwaliteitsopgave in het landelijk gebied onderdeel worden van de gebiedsaanpak.

Belangrijk is dat de waterkwaliteit goed wordt meegenomen in het NPLG. Er is € 811 miljoen bestemd voor de beekdalen buiten Natura 2000 gebieden. Maar naast de beekdalen en stikstofgevoelige Natura2000 gebieden is er in het hele landelijk gebied nog een waterkwaliteitsopgave. Uit waterkwaliteitsmetingen blijkt dat de helft van de oppervlaktewateren in landbouwgebieden niet voldoet aan de KRW-normen voor stikstof en fosfor, verspreid over heel Nederland en op alle grondsoorten.

De waterschappen wijzen erop dat het NPLG, naast de stikstofaanpak rond Natura 2000-gebieden er ook voor moet zorgen dat in alle landbouwgebieden op zand, klei en veen de doelen van de Nitraatrichtlijn en in 2027 de KRW-doelen worden gehaald.

De waterschappen benadrukken het belang om in de gebiedsaanpak de waterkwaliteitsopgave in het gehele landelijk gebied mee te nemen

Hoe zorgt de minister dat de waterkwaliteitsopgave en de nodige maatregelen voor landbouwgebieden zonder stikstofopgave wél worden opgenomen in de gebiedsaanpakken?

Stikstof in de lucht en in het water

De stikstofaanpak gaat om de emissie van stikstof naar de lucht. Deze emissies vinden vooral plaats bij stallen van veehouderijen.

Bij het waterkwaliteitsprobleem gaat het om de emissies van onder andere stikstof en fosfor naar het oppervlaktewater, hoofdzakelijk door uit- en afspoeling van meststoffen uit landbouwpercelen.

Door dit verschil zijn er ook andere maatregelen nodig om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren dan de maatregelen die nodig zijn voor de stikstofopgave. Zo dragen het opkopen van veehouderijen bij stikstofgevoelige gebieden en het nemen van stalmaatregelen beperkt bij aan het verbeteren van de kwaliteit van het oppervlaktewater.

De stikstofopgave focust op de stikstofgevoelige gebieden, terwijl in alle landbouwgebieden in Nederland de waterkwaliteit niet voldoet aan de normen voor stikstof en fosfor in het water.

Als gronden worden aangekocht moet dit passen in een breder plan om de meerwaarde voor waterkwaliteit en natuur veilig te stellen.

Waterschappen maken zich zorgen om de combinatie van de stikstofaanpak en de waterkwaliteitsaanpak door de verschillende focus

Effect van maatregelen op waterkwaliteit

Het is belangrijk om bij de stikstofaanpak te toetsen en te beoordelen of stikstofmaatregelen geen negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van het oppervlaktewater. Voorkomen moet worden dat stikstofmaatregelen negatieve gevolgen hebben voor de waterkwaliteit en andersom. Als bijvoorbeeld vrijkomend grasland omgezet wordt naar akkerbouw- of tuinbouwgrond neemt het risico op uit- en afspoeling van meststoffen naar oppervlaktewater toe.

Elke maatregel in de stikstofaanpak zou moeten bijdragen aan de waterkwaliteitsdoelen of tenminste geen negatieve gevolgen hebben voor het oppervlaktewater

Hoe gaat de minister borgen dat de waterkwaliteit verbetert door de maatregelen in de gebiedsaanpakken van het NPLG?

Belangrijke activiteit van de gebiedsgerichte aanpak van het NPLG is het in beeld brengen van de regionale stikstof-, klimaat- en wateropgave met de te nemen maatregelen per provincie. Dit moet voor juli 2023 zijn gebeurd. Voor waterkwaliteit is dit al gebeurd en zijn de regionale opgaven bekend. De landelijke opgave van de KRW en Nitraatrichtlijn zijn concreet voor de regio's en dit geldt ook voor de te nemen maatregelen. Zo is vanuit het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) per waterschapsgebied de agrarische wateropgave in beeld gebracht met de maatregelen die mogelijk zijn. Er kan nu al worden gestart met het uitvoeren van deze maatregelen.

Deze versnelling voor de waterkwaliteit is nodig omdat er voor de KRW juridische procedures dreigen, waarin Nederland in gebreke zal worden gesteld door de Europese Commissie als het in 2027 de KRW-doelen niet heeft gehaald omdat niet alle mogelijke maatregelen genomen zijn. In 2021 heeft de Europese Commissie Nederland al gewaarschuwd en dringend aangemaand om extra maatregelen te nemen om de waterkwaliteitsdoelen te halen. Ook kunnen burgers en organisaties naar de Nederlandse rechter gaan en daar, net als bij stikstof is gebeurd, hun gelijk gaan halen omdat Nederland zich niet houdt aan de KRW- en Nitraatrichtlijn-doelen.

Waterschappen roepen de minister op om in de versnelling van het NPLG ook de aanpak van de waterkwaliteitsopgave in alle landbouwgebieden mee te nemen

Kan de minister aangeven hoe hij zorgt dat de waterkwaliteitsopgave met urgentie wordt opgepakt in het NPLG?

MEER INFORMATIE:

Tessa Maas

06 51 38 24 90, tmaas@uvw.nl

